

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 33. ANULU XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 28 Aprile (10 Maiu) 1866.

„W. Ztg.“ din 5 Maiu publica urmatoarea:

Lege din 5 Maiu 1866:

ce are valóre pentru intregulu imperiu, afara de regatulu lombardicu-venetianu, si carea privesce la primirea bancnoteloru de 1 fl. si 5 fl. v. a. in tesaurulu statului.

Spre a pune statulu in acea pusetiune, de a satisface pretensiuniloru finantiale urcate prin incurcaturile si amenintiările resboinice din'afara intr'unu modu, incatu pe de o parte sa nu se incarce popórele Mele cu inmultirea greutátiloru de contributiune, pe de alta parte, cá sa se sustina in putere rezultatele de pân'acum ajunse prin sacrificii mari finantiale si economice in intemeierea unei durári firme a tieriloru, aflu a ordiná cu privire la § 9 din convenirea incheiata intre administratiunea de statu si banc'a nationala priv. austriaca din 3 Ianuaru 1863, dupa ascultarea consiliului de ministrii si pe bas'a Patentei Mele din 20 Septembre 1865 dupa cum urméza:

I. Impoternicirea data numai provisoriu acestui institutu dupa § 9 a pomenitei conveniri si dupa § 12 din statutele bancei nationala priv. austriace, de a tine in cursu bancnote de 1 si 5 f. v. a. se suspende cu diu'a publicárei acestei legi, si bancnotele de acésta categoria se voru luá asupr'a administratiunei de statu.

De aceea aceste semne de valuta de 1 f. si 5 f. pierdu, incependu cu diu'a publicárei acestei legi, insusirea loru de bancnote. Bancei nationala priv. austriace i se ia indatorirea, de ale rescumperá, a le inregistrá mai departe in codicele sele cá pre o datoria si ale trage in dările de séma publice ale cursulu de bancnote.

Din contra aceste bancnote de 1 si 5 f. se dechiaru in puterea acestei legi de note de statu, se tina in cursu pâna la incasarea loru de statu spre sarcin'a statului, se voru primi de cátra tóte cassele si diregatoriile provinciile la tóte platirile, ce nu voru trebui sa se solvéscu in urm'a vre-unei decisiuni deosebite de lege, in moneta sunatóre, in locu de solvirea in valut'a loru nominala si se voru dá la tóte solvirile statului, la cari nu va fi espresu otarita solvirea in moneta sunatóre, in locu de solvire in valut'a loru nominala.

De asemenea fia-care, fára esceptiune, e indatoritu in puterea acestei legi, in sa fára vatamarea decisiuniloru cuprinse in ordinatiunea imperatesca din 7 Februariu 1856 foi'a legi imperiale nr. 21, si in patent'a din 27 Aprile 1858 foi'a legi imperiale Nr. 63 a primi in platire aceste bancnote de 1 si 5 f. dupa intrég'a loru valuta nominala.

II. Bancnotele de 1 si 5 f. se punu sub priveghiarea comisiunei dela control'a datoriei de statu; aceea are de e radicá acuratu numerulu cursulu acestoru pretiuri in diu'a de primire si a publicá in tóta lun'a o dare de séma despre cursulu loru care nu va trece preste 150 milióné f. v. a.

III. Banc'a nationala privilegiata austriaca e obligata in puterea acestei legi a prestá statului in bancnote de categoria (appoints) mai inalta, ecuivalentulu pentru indatorirea luata asupr'a statului la rescumperarea bancnoteloru de 1 si 5 f., pâna la sum'a noteloru de cáte 1 si 5 f. puse in cursu prin cooperarea comisiunei dela control'a datoriei de statu.

IV. Tempulu si modulu rescumperárei bancnoteloru de statu de 1 si 5 f. se va otari (defige) prin un'a lege deosebita.

Ministrulu Meu de finantie este insarcinatu cu esecutarea acestei legi.

Franciscu Iosifu m. p.

Belcredi m/p.

Larisch m/p.

La demandarea p. n.

Bernhard cav. de Meyer m/p.

Eveneminte politice.

Sabiu in 27 Aprile.

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu preagratiosu prin decisiunea prea inalta din 30 Aprile a. c. a denumi pre consiliariulu reg. Guvernu transilvanu conte Bethlen, de consiliariulu de curte extra statumla reg. tribunalu supremu transilvanu.

— Dela Fagarasiu audim, ca in cerculu de josi s'aru fi alesu dep. D. colonelu Ursu de Margineni, ear alegerea pentru alu 2-lea se va tine in 8 Aprile.

Se vorbesce ca déca aru cere trebuint'a se va publicá unu „Manifestu cátra popóre“. Unu cor. alu lui Gratz. Tel. spune in privinti'a acést'a urmatoarele:— Manifestulu publicandu-se aru conchiamá dietele; Regimulu aru aterne representatiuniloru de tieri unu proiectu despre situatiunea, in carea au impinsu inimicii din afara imperiulu, avendu de scopu dejosirea si nimicirea monarchiei; aru asigurá de nou in unu modu obligatoriu convocarea cea mai curanda a unui organu representatoriu alu imperiului si acésta asigurare aru figurá la unu locu de frunte in manifestu; dietei unguresci s'aru face concessiuni insemnate si concessiunile aru fi insemnate in acestu actu; in fine unu apostrofula simtiulu patrioticu si de jertfire alu prelatiloru bisericei catolice, si alu instituteloru celoru avute va esprime, ca se voru aduce din partea acést'a jertfe corespundiátore binelui comunu.

Acestea aru fi ideile intre cari sa se misce asteptatulu apelu cátra popórele Austriei. La consultarea acestui'a voru participá barbati de statu de diferite coloru politice, asiá incatu la redactiunea finala a acestui actu istoricu, afara de ministri se voru mai intruni si barbati de acei'a, ce de alte dati si-a cástigatu merite la conducerea statului.

Scirea ce o respingeau mai multe diuarie, despre denumirea Archiducelului Albrecht de comandate sup. in Veneti'a se adevere-sce. In 5 Maiu au si plecatu spre Veron'a inositu de Archiducele Rainer, colonelulu cont. Cappi, vice-colonelulu caval. de Franz si majorulu bar. Hermet.

„Militär Zeitung“ vorbesce in unulu din numerii mai prospeti despre armárele in lántrulu Austriei, despre cari pâna aci au pastratu o tácere adenca. Spune in sa ca pre lângu tóte amenintiá-rile dela medianópte si média di, armata pâna acum nicáiri nu e pusa pre picioru de resboiu, ci numai in stare de resboiu, pentruca in regiunile respective voru, cá pe cátu se va puté, sa se incungiure o calamitate finantiala. Armata e gat'a de lupta si astépta numai comand'a imperatoriului ei. Totu din considerare cátra referintiele finantiale nu suntu inea ocupate locurile cele mai inalte in armata, ceea ce se va face numai in momentulu candu v'a fi dechiaratu resboiulu. Ceea ce se vede si din impregiurarea, ca de brigadieri de trupe si de fortaretie suntu denumiti doispredece coloneli fára privire la rangulu loru. Despre situatiunea trupeloru promite din motive patriotice a pastrá tácere, numindu numai vre-o cáte-va persóne, cari au primitu o positiune mai insemnata in armata. Asiá la corpulu alu 9 de armata in Itali'a este denumitu de comandantu Ld. MC. conte Hartung; comand'a interimala a corpulu 7 in fruntea carui este caval. de Schmerling, fiindu acést'a bolnavu, o capetá L. d. MC. bar. Maroicic; comandantulu corpulu alu 6, gen. de cav. princ. de Liechtenstein, i s'a atasiatu gen. majorulu Rodic, brigadieriulu de pâna aci din Timisióra. Gen. majorulu cav. de Weigl atasiatu pâna aci lângu comand'a generala din Prag'a se facu comandantu de fortaretia in Theresienstadt, Gm Conrad dela statulu de geniu deveni comandantu de fortaretia in Iosefstadt si Gm conte Gondrecourt, adlatu lângu comandantulu generalu in Boemi'a. Alu doilea adjutantu generalu alu Majest. Sele Imperatului conte Coudenhove capatá comand'a unei divisiuni de cavaleria la armata din Boemi'a. Brigadieriulu trupeloru de fortaretie din Boemi'a a si plecatu la locurile destinate pentru densii, si asiá trup'a este gat'a de a respinge ori ce atacu i s'aru face din afara.

Notele diplomatice se schimba mereu intre cabinete. Se spune ca cetindu Imperatului cont. Mensdorff nota ministrului prusianu, in carea espunea dlu de Bismark cá armárele in Veneti'a aru fi o amenintiare contra siguritátei Prussiei, aru fi observatu Imperatulu: „conte, nu ne remane alta, decátu sa ne batemu, si ne vomu si bate“. Mai departe se dice ca contele Karoly aru fi insarcinatu a cere dechiarári dela cabinetulu din Berlinu in privinti'a arangiamen-teloru intre Prussi'a si Itali'a. Ambasadorulu se dice ca aru fi si la aceea imputernicitu, a aratá ministrului prusianu copi'a invoielei in-

cheiate între cabinetele de Berlin și Florența. (Se scria mai înainte încă prin diuare, ca o copia dela convențiunea (invoici) făcută între Italia și Prusia au venit în mâinile Austriei.)

În Tirol și în Venetia domnesc un fel de iritațiune de spirite. În Verona se desvâltă o activitate nespăsată pentru măsurile de apărare. În zilele din urmă s'au arestat aici născări indivizi italieni din Piemont, la cari s'au fi aflat harthii foarte compromițătoare. Tirolesii ceru organizarea lor armată, că să-i aște voluntarii garibaldiani găta.

În urmă călătoriei locuitorului din Viena cav. de Toggenburg la Verona, unde au avut o conferință cu gener. cav. de Benedek, sa lățișe în Venetia faimă, ca aru fi aproape dechiararea stărei de asedia.

Din Italia se scrie la A. Z. cu spiritele sunt foarte iritate și ca transpunerea armatei pe picioru de bătaia a fost primită cu entuziasmu de toate părțile. Pre lângă toate acestea se dice acolo, ca sunt și de aceia, cari se temu, ca în trei săptămâni potu să vada militia austriacă în Milanu. De alta parte se afirmă, ca junimea italiana la cea d'antăiu provocare oficială va fi totă sub arme. Menotti Garibaldi sa fia scrisu unui colonel Missori, ca tatăseu (Garibaldi) comiteza la 20 mii jani, la ce i s'au răspunsu ca și copiii și bețării i stau la dispozițiune. Unu comitetu de femei este în începere de a se organiza cu scopu de a fi în sprijinulu corpurilor de voluntari. Din toate părțile Italie se spune ca entuziasmul pentru războiu este foarte mare. Știrea despre investirea regelui cu putere dictatorială se vede a nu fi întemeiată, pentruca în tempulu din urmă se asigură, ca dorința expresă a regelui aru fi ca parlamentulu italianu sa remana în permanentia pe tempulu câtu va dura războiulu. Știrile mai nouă din Florența dicu, ca Austria s'au fi declarat, ca este găta ași reduce armata la statulu pe pace, deca Italia nu are de cugetu a atacă pre Austria. Italia sa fia răspunsu, ca armările ei sunt coratu defensive și ca nu va lua nici decătu inițiativă. Printulu Napoleonu a sosit în 4 Mai în Florența.

Din Berlinu cetim o telegramă din 4 Mai, ca s'au dispus cele de lipsa pentru de a se face găta de războiu mai multe corpuri de armată și unu regimentu de infanteria (cu altele s'au luat aceste măsuri mai înainte). Se formeza batalioni suplimentare și totă infanteria se radica la numărulu recerutu în tempu de războiu. Recrutii nu se conchiama. Regimentele de calarime și imultiescu numărulu și se formeza escadrone suplimentare de câte 140 de cai de țară. Artileria se mobilizeza. Se aștepta o proclamațiune îndreptată către poporu.

Din Berlinu mai înregistrăm și o știre care aru ave un caracteru de pace. Se dice deca, ca Rusia și aru fi datu consimțimentulu la ideea de congresu, readuse pe tapetu în modu confidentialu de Anglia. Franța și-a aternatu dechiararea sea în privința acestă, de consimțimentulu celorlalte puteri.

Făindu ca amu pomenitu mai susu despre note, sa mai alingem aici și despre cea îndreptată către cabinetulu saxonu din partea Prusiei, în carea ministrulu de Bismarck cere deslusiri oficiale îndestulătoare despre pregătirile rebelice din Saxonia, adaugendu ca deca regimulu saxonu nu va desarmă, Prusia se va vedea necesitatea a lua măsuri rebelice contră Saxonia. În urmă acestor a cetim acum o știre din Frankfurt, din carea se vede, ca Saxonia au apelatu la federațiune, cerendu de aci o mijlocire, și spre acestu sfersitu s'au decisu o ședință extraordinară a federațiunei.

Din Parisu aflăm ca în corpulu legislativu a vorbitu Thiers în favoarea păcii și ca toate diuarele au aplaudat acestei cuvântări. Despre Thiers se dice în altu locu, ca au avut o întrevorbire lungă cu imperatulu Napoleonu.

Din Grecia se scria despre pregătirea unei expedițiuni, carea sa rescăle Epirulu, Tesalia și Macedonia. Știrile mai nouă vinu sa ne spuna, ca lucrulu e de a se reduce la o cetă de 200 de banditi, cari s'au ivitu în unele părți ale Attice, cari nu au nici unu scopu politicu.

Note (titulu) de statu.

Între varietăți (vedi nr. tr.) amu menționat și noi despre aceste note de statu după șemnalizările de prin presă dilei. Astăzi avem însăși legea în asta privință, publicată oficialu în W. Ztg. Legea ne ștraforma ideea avută până aci despre acăsta operațiune de finanție.

Amintitul diuariu aduce și motivele, de care fu administrațiunea financiară necesităta la o astfel de măsură, carea deca numai surprinde, totuși are o influență însuflătoare de grăie cu deosebire asupra banchierilor mari și mici și în deobște a tuturor celor, cari luca cu bani.

Eata unele pasaje în extrasu din diuariulu oficialu :

„Dechiarandu-se notele din circulațiune de câte 1 și 5 f., ce până aci erau spre sarcina băncii naționale, șemnele aceste de pretiu remană acum, că și înainte neîncungiurabilele mijlocitoare a le comerțului, în sume mai mici, ele voru trece și de aci încolo că și până acum din mână în mână, la platirea dărilor și altor daturi și la totu felulu de plăți. Alta schimbare nu se face

decătu că posesorul notelor schimbă debitorulu (debitorulu, debitorasiulu) va sa dica, atunci, candu se voru începe plățile băncii naționale în bani găta, nu se voru schimbă de banca, ci statulu ia debitoria asupra-si de a le schimbă.

Primirea îndetorierei de a schimbă aceste note și puterea legii de fatia pune pe statu în pozițiune de a primi dela banca națională unu eculentulu de note de categoria mai înaltă (de 10 f. 100 f. s. a. m. d. Red.) în pretiulu nominalu alu notelor celor mici, și eculentulu celu face banca statulu involva (cuprinde în sine) imultirea pomenită a șemnelor de bani în cursu.

Cifră mai apriată a acestei imultiri se va vedea după ce comisiunea de controlu debitorilor de statu va face cele prescise în art. II alu legii de fatia; din datele ce ne stau înainte resulta urmatoriulu computu.

Cursulu întregu alu notelor de banca de toate categoriile, face după arătările din urmă ale băncii 343,597,316 f. Între acești bani sunt note de câte 1 și 5 f. cam în sumă de 112,000,000, remană asiă dăra de categoriile mai înalte adeca de 10 f., 100 f. și de 1000 f. cam în sumă de 231,000,000. După art. III alu legii de fatia are banca națională de a răspunde statulu pentru notele de 1 și 10 f. luate asuprași dreptu eculentulu sumă nominală de 112,000,000 în note de banca de câte 10 f., 100 f. și 1000 f.; voru fi dar după desfășurarea operațiunei în cursu, note de categoria mai înaltă 343,597,316 f., lângă care voru cercula încă de ale statulu cele de câte 1 f. și 5 f. acum note de statu numite, pre răspunderea statulu în sumă de 112,000,000, care cifră după art. II alu legii pôte sa se urce până la maximulu de 150 milioane preste care însă nu se pôte trece.

Asiă dăra presupunendu punerea în lucrare a acestei măsuri, pe viitoriu voru fi în cursu 343,597,316 f. bancnote de câte 10 f., 100 și 1000 f. va sa dica tocma atâtea bancnote câte sunt în tempulu de fatia, și afara de aceste încă alte 150 milioane floreni note de statu de câte 1 și 5 f.

Este învederatu lucru, ca o atare imultire a șemnelor de bani austriaci are o influență nefavorită asupra referințelor valutei austriece. Nimenea nu pôte sa deplanga mai tare acăsta, că administrațiunea financiară imperatēscă, carea de unu șir de ani și-a datu totă șilintia sa restatorēscă valută austriacă și carea până în tempulu celu mai prosperu nu s'au feritu de ori ce jefia de a eșculă câtu mai punctuosu actulu de banca și a răspunde la obligamintele luate asuprași fatia cu banca.

Chiaru operațiunile din urmă de finanție ne dau dovēda limpede, ca încă și sub conjuncturile cele mai nefavorabile s'au deschis isvōre pentru acoperirea lipselor celor mai neapărate, cu care s'au fi pututu ajunge oblierea, deca situațiunea generală politică nu aru deveni din di în di de asiă, încātu măsură prin carea sa se pōta întemina ori ce eventualități, nu s'au face pentru statu unu obligamentu nedelaturabilu.

Administrațiunea statulu însă și în situațiunea acestă au eșcutat seriosu la împregiurarea, de a lasă, încātu numai va fi cu putință, nevatamata referința statulu către banca, ștorita prin actulu de banca și de a paștră caracterulu celu transitoriu (treccatoriu), mesurilor ce se întreprind în interesulu celu mai înaltu alu statulu.

După ce se arata ca legea acestă nu vine în contradicțiune cu alte legi și măsuri în privința retragerii din cursu a acestor note de banca de câte 1 și 5 fl. și mai departe, după ce arata ca circularea acestor 150 milioane este unu ce neapăratu de lipsa pentru comerțulu menuntu, continua :

„cu ștorirea șumei de 150 milioane de note menunte nu s'au dăsu nici decum, ca aceste toate trebuie sa cerculeze.

Speranța de pace încă nu a disparutu cu totul, și îndata ce speranța acestă se șrealizeza, o parte mare din eculentulu, ce va șalu dea banca conformu art. III alu legii, statulu, sa se întrebuinteze la retragerea notelor de statu de 1 fl. și 5 fl. Măsură acestă asiă dăra e de a se privi dreptu de o precauțiune pentru toate eventualitățile și de aceea s'au și rezervatu în art. IV de lege pentru tempuri mai ulterioare, otăriri asupra retragerii acestor note din cursu, pentruca aceste otăriri se voru îndreptă esentialmente după măsură, în carea va fi șilita administrațiunea financiară a face întrebuintare efectivă de acăsta lege.

Intervenirea comisiunei de controlu va fi în fine pentru publicu garanția șigură chiaru și pentru observarea apriată a marginilor desemnate în lege.

Dela dietă Ungariei.

Spre întregirea celor deja cunoscute, despre comisiunea de șapte dieci și șese, adaugem, ca decursulu șconsultărilor de astăzi (3 Mai) fu regulatu prin o propunere a unui șsubcomitetu de cinci, care propunere fu primită de comisiunea de mai susu încă la 5 Aprile. Propunerea cuprindea șapte puncte, dintre cari celu d'antăiu lăsa întrebare deschisă, deca comisiunea de șeptedieci și șapte sa ștorēscă mai înainte, în privința afacerilor comune, numai principiile de capetenia conducătoare și sa le propuna casei reprezentărilor, șeu sa se apuce numai decătu de elaborarea de

proiecte detăiate de legi. In această privință asiă dara au otăritu comisiunea, ca ea va a se restringe deocamdata numai la statuirea principiilor de competență. Alu doilea punctu alu propunerii amintite au fostu, ca afacerile comune sa se desemne numai in generalu, alu treilea punctu inșă, ca afacerile singuratice sa se circumscrie mai de aproape. Spre a corespunde acestei probleme, insarcină comisiunea pre unu subcomitetu alesu, constatoriu din 14 membri cu indeplinirea elaboratului respectiv, care elaboratu apoi sa se asterne la tempulu seu comisiunii de sieptedeci și siese și mai pre urma casei reprezentantilor spre desbatere. Dupa solutiunea acestoru două puncte, comisiunea va trece in intiesulu instructiunii ce o va primi dela cas'a reprezentantilor la desbaterea celorlalte puncte ale propunerii de mai susu. Menționatulu subcomitetu de cinci spre-diece, ce se compune din dd. cont. Iuliu Andrassy, c. Georgiu Apponyi, Antoniu Csengeri, Franc. Deák, b. Ios. Eötvös, Em. Fest, Col. Ghyczy, Stef. Gorove, Ernestu Hollán, Em. Ivanka, Melch. Lónyay, c. Em. Mico, Paulu Nyáry, Paulu Somsich și Col. Tisza, si va incepe lucrările sele in in 5 ale lunei lui Maiu n.

Siedinti'a cea mai de aproape aru fi de a se tine nu in 4 ci 7 ale lui Maiu n. —

Declaratiune.

La articlu din Telegrafulu român nr. 28 10/22 Aprile 1866 espedatu Brasiovu 6 Aprile 1866 de unu anonimu sub titlu: **Cu privire la organizarea Sinódeloru parochiali.**

De órece acestu plinu de veninu, de calumnii, de denuntiatiuni false, de atacuri de onore și de minciuni nerusinate cu reutaciune de anima, și cu tendințe diavolesti in lume imprastiate, scrisu articlu, cu tóte serioșitatea a onórei vatemate cere, cá sa nu crutiámú nici un'a din mijlócele legale, și apte spre descoperirea machinationilor intrigante, cu care s'au incercatu malitiosulu carturariu, și calumniatorulu scribentu se preocupe, și se seduca opiniunea publica, cá sa atraga cele mai dureróse neplaceri asupra membrilor fruntasi dela comun'a bisericeii nóstre, și se sadesca ura și discordia intre fratii de unu sange, — asiă și pâna atunci pâna candu vomu veni prin procesulu formalu in pusetiune a nimici suspiciunile și invinuirile cele necurate a le anonimului scribentu, poftimu pe onorat'a redactiune a Telegrafului romanu, cá sa dee locu in pretiuitulu ei diariu prezentei nóstre Declaratiuni spre sciinti'a on. publicu, cu acelu adausu, ca la vremea s'a totu prin acestu organu nationalu vomu impartasi și rezultatulu procesului acestui'a. — Iara pentru acuirarea dela onorat'a redactiune a numelui anonimului reutaciosu, va urmá cele de lipsa prin forulu competentu.

Brasiovu 23/11 Aprile.

Representatiunea bisericeii române ortodoxe orientale a santului Nicolae.

Rececati amu datu publicității și „declaratiunea“ de mai susu, crediendu ca publiculu cetitoriu nu ni o va luá dreptu de abatere dela cele exprimate de noi la articulu dto Brasiovu 25 Aprile, publicatu in nr. 30 alu T. R., din cauza ca acést'a e „declaratiune“ dar nu discussiune. Incátu pentru celelalte trecemu preste ele și repetim din nou cele díse in nota nóstra din nrulu citatu.

Bucovin'a. Aflámu in „Concordia“ urmatórea corespundintia: Cernauti in 12/24 Aprile 1866. Astadi s'au tinutu a 9-a adunare generala a societáti, ce pórtá numele Majestáti Sele Imperatesei nóstre Elisabet'a, și care prin contribuiuri ale comunelor și proprietarilor nostri fu formata cu scopu, de a cresce copii orfani și serimani, fâra deosebire de natiunalitate și confessiune. Viediundu unii patrioti, cumca averea acestei societáti nu sporesce in tempurile aceste grele s'au decisu a luá parte cá membri, și au datu nainte de adunarea generala dechiararea lor cu intentiunile cele mai umane, provocati fiindu de presiedintele societáti eppulu Eugeniu Hacman spre acést'a prin secretariulu consistórialu Anton Sienbach. — Dupa statutele acestei societáti membri noi se primescu de cátra directiunea ei, fâra conditiune, decátu dechiarare, și fâra cá directiunea sa aiba dreptulu a refúsá primirea. Totusi mentionati patrioti, asesosori cosistoriali, profesori de teologia, proistosii de seminariulu diecesanu și altii, nefiindu espresu primiti, deciseru a luá parte la acést'a adunare numai cá óspeti.

Presiedintele societáti eppulu Hacmanu deschisa adunarea cu o cuventare, și vicepresiedintele Alth espuse starea ei; unu directoru ceti raportulu despre avere, secretariulu societáti despre numerulu copiilor orfani, sustinuti din banii societáti. Din raportulu din urma se vede, ca 37 de copii suntu rom. cat., 5 ovrei, 3 sluterani, 2 uniti și numai doi de legea ortodoxa, macaru ca poporulu ortodoxu sustine institutulu acést'a. Sienbach face propunerea, cá spre castigarea noilor membri directoriulu sa se adresedie la persóne destinate, provocandu-le la participare. Pâna a nu se pune propunerea acést'a la votare, secretariulu D. R. enei întreba pe presiedintele,

ori de potu luá parte la votisare și membri nou intrati. Atunci presiedintele uitandu pusetiunea s'a, și cugetandu-se numai eppulu spuse, ca elu au invitatu preotimea s'a la participare, dar ea n'a respunsu la provocarea lui mai departe, ca primirea noilor membri la votare nu póte aflá locu, cáci directiunea are dreptulu primirei. La observarea, ca adunarea generala sta preste directiune, secretariulu societáti protestá, radimandu-se mortisiiu pe cuvintele statuteloru. Propunerea dlui Bozdech a se intrerumpe siedinti'a și a se face destulu formalității, inca nu afla gratia inaintea presiedintelui, carele indemnatu de vicepresiedintele Alth arata unu paragrafu ce spune, ca membri se invita prin scrisori la adunarea generala, ear cei noi nu-su invitati, ei au pututu sa intre eri seu sa se scóle mai de diminiția și sa se insinueze pentru primire s. a. s. a. Viediundu suspomenitii demnitari acést'a tractare, esira cu totii indignati din sal'a eppulesca, nevoindu a se espune și mai departe la atacuri atátu de vatematóre. Atunci eppulu esclamá: „acesti'a suntu preoti? Asiă facu ei fatia cu eppopululu? Nu-mi trebuie asi'a medulari! Darnu le voiu iertá eu acést'a!“ Acum judece cetitorii și intregu publiculu! Unu institutu de binefacere, la care din inima curata au venitu barbati, ce stau in fruntea diecesei prin onestitatea, cultur'a și pusetiunea lor, póte sa inflorésca, déca conducatoriulu astfelu sa pórtá? Póte unu barbatu cu simtiu de onóre sa sacrifice ce-va și sa afle o primire atátu de indignatóre?

Dar mai multu de cátu tóte aceste ne supera portarea eppopului nostru fatia cu clerulu seu celu inaltu, pentru ca inaintea unoru straini, preoti catolici, Germani, Jidovi, Lesi, meseriesi o in frunta, inaintea unoru straini, cu carii eppopulu i place a se impretini și a se incungiuá, eschidiendu pe ai sei, arunca elu preotimei sale, ca nu au implinitu detori'a s'a, ca se indesesce la adunarea generala, ca cade cu usi'a in casa, ca va sa precipiteze primirea, și ce vi se pare de aceste tóte? N'amu fi vorbitu de portarea acést'a a eppului, déca aru fi ea singulara. Dara este o sistema a Preasantiei Sale, de a neconsiderá pe ai sei, și de a protege pe cei straini. Dovedi avemu destule. Cum sa aflámu cinsto la acei straini, déca capulu bisericeii nóstre afla de bine a tractá preotimea cea mai inalta a nóstra, și pe toti ai nostri intr'unu modu asiá de de superioriu? Se vede apriatu, ce abisu esiste intre preotime și eppopulu ei! Asiă nu póte sa remana mai departe, asiă nu póte inflóri biserice'a nóstra! Sperámu ca preotimea acést'a se va purtá cu demnitate și va cere satisfacerea onórei sele. Cáci pâna candu sa suferimu, pentru ca voimu a ne implini detorii sante? Pâna candu sa ne vedemu neconsiderati chiaru la institute radicate și sustinute cu sudórea nóstra, precum acelu Elisabetinu precum la scólele nóstre natiunale? Ce feliu! Fondulu religiunariu subventiunéza institutul elisabetinu pe anu cu 108 fl.; comunele nóstre au contribuitu la elu peste 10,000 fl., proprietari nostri o suma fórté insemnata, și pentru acést'a numai doi copii de legea ortodoxa afla spriginu cu 2 fl. pe luna? Care va sa dica unu institutu radiecatu in banii nostri a devenitu prin prepusii lui unu institutu simplu pentru staini! Nu scimu, ce sa mai dicemu de nezasulu sufletulu, vadiendu, ca chiaru acél'a, dela care putemu asceptá și suntemu indreptátiți a cere spriginu, ne tine de prea neinsemnati, cá sa ne iee in privire. Ce sa mai spunemu de ceialti pasi ai eppopului, de secretariulu seu catolicu, de minunat'a sea epistolie in caus'a sinodului, care'si bate jocu de barbati onesti, si-bate jocu de societatea nóstra pentru cultura și literatura, si-bate jocu de foile nóstre române? Rabdámú atátu pâna ni se umple páharulu de ameraciune, și apoi suntemu nevoiti a-lu desierlá, usiurandu-ne prin spunerea dorerei nóstre la fratii, cari ne voru spriginí.

Principatele române unite.

Bucuresci 20 Prieru (2 Florariu). „Succesulu este sicuru, ne dice iarasi o depesia ce primimu astadi. Ultim'a otárire a conferintiei pentru alegerea unui Principe pamentenu nu este decátu cea din urma cercare spre a luá ori ce pretestu puteriloru oposanti. In orice casu Carolu este otáritu a veni.“

Ministrulu din intú a tramisu o circularia telegrafica in tóta tiér'a in care spune: guvernulu a primitu sciri dela agintele seu din Parisu, d. Balacianu, ca Principele Carolu a făcutu cunoscutu oficiale la Parisu cá a primitu corón'a ce i-a u oferitu Români.

Peste putinu daru, Carolu I va fi in mijloculu nostru, cáci vomu stáru in vointi'a espresa prin votulu natiunei.“

„Aflámu ca consulele francese din Bucuresci a primitu dela guvernulu seu instructiune a declará la toti ca Franci'a nu patronéza candidatur'a nici unui român.“

Franci'a dar recunósce suveranitatea popóreloru s'au voturiloru lor.

Au veniu inșă, se dice, și not'a diplomatica, despre care amu vorbitu de atátea díle in „Románulu“, și care cere cá, dupa

intranirea constituantiei, sa se consulte din nou deputatii ambeloru pãrti (sic) ale Romaniei deca voru mantinerea unirei, seu despãrtirea. Majoritatea deputatiloru de dincoace si a celoru de dincolo voru spune otãrirea lor, in diu'a de 28 Aprile, pe delulu metropoliei. Ei voru declarã in fati'a Europei, ca nu este romãnu care sa voiesca despãrtirea, ca nu este nici unulu care sa nu scia ca acest'a aru fi peirea, aru fi uciderea, adeca rusificarea Romaniei. — Ei voru spune ca in ajunulu caderei Poloniei, Russi'a se interesã a o vedé constituita in republica. Astadi ea staruiesce sa ne alegemu domnu pamentenu pe trei ani. Sórtea Poloniei stã de fatia, spre a ne spune unde ducu consiliile si simpatiele Russiei. Sórtea Italiei ne arata din contra la ce rezultate mari, fericite ducé stãruinti'a, otãrirea, de a remané o natiune libera si mare.“

„Romanulu.“

Reproducemu totu dupa „Rom.“ urmatórele depesie, din care se vede, ca alegerile nu au fostu asiã de libere, dupa cum s'arufi asteptatu. :

C r a i o v ' a , 2 Maiu 1866. Domnului redactoru alu „Romanului.“ Deca tóte alegerile se voru fi fãcutu la noi, apoi Adunarea ce se convóca nu póte representã vointi'a natiunei. Alegerile la noi de-si persóne onorabile, insa suntu fãcute prin presiunile administratiei cá si in tempulu lui Cuz'a.

Delegatii : M. Quinezu, G. Argintoianu, G. Diclescu, C. Haralãmbie, N. Naulescu, Brabovano, A. Stolojanu, N. C. Zatrénu, C. Mihaiu.

R â m n i c u S a r a t u 1 Maiu. In alegerea deputatiloru orasiului Rãmnicu-Saratu administratiunea a exercitatu cea mai mare actiune cãci subprefectii, ajutórele lor, primari si notari cá delegatii imbrãncitu si lovitu pe unii din noi peste mãni la semnalulu alegerei biuroului, vadiendu atãtea presiuni ne amu si retrasu din adunare, cu tóta opunerea ce ni se facea de jandarmi ce tineau usiã inchisa. Dupa scaparea nóstra de acolo amu intãlnitu pe d. presiedinte alu Trib. pe strada, cãrui'a i-amu detailatu tóte suferintiele nóstre.

Vadiendu ca tóte cele pâna acum'a petrecute suntu unu siru de ilegalitati sub reserva de a ve aretã in detailu cu post'a tóte acestea, protestãmu : Eu Stefanu Plopianu din Valulu. — Serbanu Gavriã din satu Gradisti. — Ispasu Stoi'a din Postieni de josu. — Petre Ianeche din Niculesti. — Ilie Busoianu din Rasovitia. — Ivanu Cocosiu din Boldu. — Tachi Popescu, C. Palasonu din Boldu. — N. Dimache din Giosteni de josu.

V a r i e t ä t i .

* * T e r g u l u S a b i i u l u i d i n A p r i l e (M a i u) . Tergulu de vite au fostu fôrte cercetatu. Ni se spune din pãrti competente insa, ca afara de vitele de cai de rasa mai nobila, nu au fostu multa cautare. Preste totu putemu caracterisã tergulu trecutu astfeiu : relativu multi vendiatori si putini cumperatori.

Pentru o mai viãa intipuire despre acestu tergu sa spunemu ca pretiurile cailoru cele mai inalte au fostu si pâna la 220 fl. au fostu insa si cu pretiulu de 10 fl. si mai estini. Pretiulu viteloru cornute de tãiatu, variã intre 45 fl. 75 fl ; de jugu intre 30—90 capulu ; o vaca de tãiatu 30—60 fl ; cu vitielu 20 pâna in 70 fl ; vaca stérpa 16—25 fl. Pretiulu unei oi variã intre 3 si 6 fl. unui mielu intre 1 si 2 fl. o capra 2—6 fl., unu iedu dela 60 xr. pâna la 1 fl 20 xr. Porcii de tãiatu variau intre 15 si 20 fl. Tergulu de articuli de industria au fostu slabu. Obiectele estine si totusi putina cautare. In asemanare cu de alte dati amu vediutu ca si vendiatorii au fostu de astadata in unu numeru cu multu mai micu decãtu alte dãti din cauza ca, dupa cum se audieu vaierandu-se si cei veniti, nici spesele de calatoria inca nu se potu acoperi. — Industriasii din locu inca au avutu putinu valu la acestu tergu si lips'a de bani lucra ruinandu asupra-le. — Cu ocaziunea acest'a sa amintimu si impregiurarea, ca pre lãnga tóte fómétile despre cari cetimu, ca esista in „Campi'a“ Ardealului, in Moldavi'a, Bucovin'a si in unele pãrti nordice ale Ungariei bucatele suntu estine. Grãulu de frunte cam 3 f. 73 xr. galé'a ; de mijlocu 3 f. 33 xr. ; celu de còda cam 3 f. 20 xr. Secar'a ce era ajunsu la pretiulu 2 f. 20 xr. au incependu a se cautã in tempulu din urma mai cu deadinsulu s'a radicatã iara la pretiulu de 2 f. 67 pâna la 2 i. 80 xr. Cucuruzulu celu bunu abiã trece preste 2 f. 40 xr. ; ovesulu vasiãza intre 1 f. 13 xr. si 1 20 xr.

* * N o r m a l a p e n t r u p e n s i u n e . Despre o atare „normala“ aflãmu, ca aru fi de a se substerne in curendu Maiestãtiei Sele spre santiunare. Scótemu urmatórele date din trens'a : Spre a câstigã cine-va intréga léfa dreptu pensiune, va trebui cá si pâna acum sa servésca 40 de ani. Câstigarea pensiunei pentru alti termini se va dá dupa 24-imi, si adeca dupa 25 ani $\frac{12}{24}$ din léfa, dupa 30 ani $\frac{16}{24}$, dupa 35 ani $\frac{20}{24}$ si dupa 40 ani $\frac{24}{24}$ va sa dica léfa intréga si fiindca are sa remãna positiunea cea d'antãiu dupa 10 ani $\frac{1}{3}$ din léfa, asiã aru veni dupa socotél'a de mai susu dupa 24 ani jumetate din léfa, dupa 20 ani $\frac{2}{3}$, dupa 35 ani $\frac{5}{6}$ si dupa 40 ani léfa intréga. Resulta asiã dara pentru normala pensiuniloru oficialiloru, ce in curendu are a pasi in viétia, urmatórea schema : Dupa 10 ani de servitiu $\frac{8}{24} = \frac{1}{3}$, dupa 25 ani de servitiu $\frac{16}{24} = \frac{2}{3}$, dupa 35 ani de servitiu $\frac{20}{24} = \frac{5}{6}$, dupa 40 ani de servitiu $\frac{24}{24} =$ léfa intréga.

Redactoru respundiatoriu Nicolau Cristea.

* * (D ó u e f a m i l i i s e c u i e s c i s e h o t ä r e s c u a t r e c e l a l e g e a m o s a i c a .) D. Martin Czelder misionariu (predicatoriu) ev. reformatu in Galati, publica in „Kol. Közl.“ din 21 Apr. a. c. o scire ne mai audita pâna acum in tierile romanesci. Dóue familii secuiesci din satulu Bezed-Ujfalu in Transilvani'a, a-nume A c s K á r o l y si H o l l ó F e r e n c z cu nevestele loru cu 10 copii si cu o rudenia, in suma 15 suflete, parasindu-si tiér'a si ajugendu la Focsiani nnde facura cunoscintia mai deaprópe cu nisce evrei de acolo, la carii au si trasu si s'au ospetatu, se determinara a trece pentru mancare si bani la legea mosaica, precum si a pribegí in Turci'a. Intr'aceea fiindca evreii din Focsiani n'au rabinu mare, asiã ei detera numiteloru familii secuiesci cevasi merinde, apoi unii din ei apucara cu acei secui calea cátra Galati, pentrucã sa-i recomande la rabinulu de acolo, care erã sa-i desbotese, deca este iertatu a dice asiã, si sa le faca ceremoniele apostasiei, cu care avea sa parasésca legea lui Christosu si sa tréca la a Talmudului. Sosindu acele familii la Galati, eara evreii alegendu in susu si in josu spre a pune la cale planulu pregatitu, eata ca unu unguru ardelenu turcitu, anume Effendi Musztafa K. afla totu lucrulu, alérã la D. Czelder iarasi luandu pe lãnga sine pe desealulu ungurescu Kelemen Fer. si pe unulu Gál Jozsef, grabesce in uliti'a unde stã carucenele secuiloru cu 10 copii flamandi; eata inse ca se ivescu si cãti-va evrei din o casa vecina impreuna cu parintii copiiloru. Mai in scurtu, d. Czelder aflã totu adeverulu lucrulu, pe care-lu marturisira insii secuii, eara evreii se facura neveduti. Intr'aceea directorulu politiei din Galati aflandu despre acéstã intemplantã, vine sér'a la Czelder si-i cere cu tóta bun'a cuviintia sa-i descopere totu decursulu acelei intemplantã extraordinarie, pentrucã informatu fiindu se mai ia si alte mesuri, ceeace s'a si fãcutu. Totu odata se deschise si o colecta pentru acelea dóue familii ticalóse si nesocotite, din care curendu li si strinsera vre-o cinci galbeni.

Totu D. Czelder publica sub nr. 1229 de dato 14 Aprile a. c. unu felu de admonitiune cátra secuime, cá fãra preinsciintiare si cercetare de aprópe nici unu secuieu se nu mai mérga la Galati, pentruca si pâna acum se afla acolo prea multi, carii de cate-va septemani astépta in mare lipsa si ticalosia cá sa capete de lucru; eara pâna nu se voru incepe lucrãrile la calea ferata, nici ca voru capatã.

* * F o r t u n e . Din giurulu Devei, cu datulu 23 l. c. se scrie „Albinei“ : „Cam de trei dile, incependu a suflã unu orcanu infricosiatu de cátra resaritul de médianópte, acoperi cu néua si cu ghétia delurile mai inalte de prin acestu giuru, pomii aflãndu-i in stadiulu celu mai desvoltatu alu in florirei i nimici cu totul pentru acestu anu, — dauna necalculata se causã in pãrtile aceste prin acestu ramu de economia cãci poporul din aceste pãrti cu economi'a pometului si-acopere preste anu cea mai insemnata parte a necesitatiloru sele, acéstã sperantia acum'a deodata i se luã.

Nr. 13—1

Publicatiune.

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prin decisiunea pré inalta dto Bud'a in 3 Februaru 1866 a concede pré gratiosu, ca premiele de alegere pe intrecute cu caii in in suma de 6700 siese mii siepte sute galbini imperatesci concesse din mijlócele statului pe fia-care anu pentru radicarea culturai de cai sa se mai numere si de aci incolo inca in restempu de diece ani, si anume dela anulu 1867 pâna inclusive 1876 mai departe, ca premii si medaile pentru cultur'a de cai pe tempu de trei ani dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 3,600 trei mii siese sute galbeni imperatesci, afara de acest'a pentru tinerea de armasari bunii privati pe rastempu de trei ani incependu dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 1600 un'a mie siésa sute galbeni imperatesci laolalta 5200 cinci mii dóue sute galbini.

Ce se aduce prin acest'a la cunoscintia publica.

Dela Governulu regescu Transilvanu

Clusiu in 16 Aprile 1866.

15—1

EDICTU.

Ann'a Zosimu Sirbulu din Rothayu, in districtulu Brasiovului, care cu necredintia de 4 ani parasise pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Dutia, — dupace la 1862 o aduse din Principatele romãne, si earasi s'a fãcutu nevediota, fãra a se puté sci unde se afla, — este prin acest'a citata, cá in terminu de unu anu si o di sa se infãtisiedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, cá la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, si in absentia densei.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractului protop. alu II. alu Brasiovului.

Brasiovu in 6 Fauru 1866.

I o a n n P e t r i c u
Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 27 Apriliu (9 Maiu) 1866.

Metalicele 5%	53 35	Actiile de creditu	121
Imprumutulu nat. 5%	57	Argentulu	129
Actiile de banca	648	Galbinulu	6 22

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiececane.